

ЛЕТО ЂАКУЗИЈА

У Елк Тут, у Вајомингу, не иде се с неким циљем, осим до ауто отпада, иако је ту живело готово осамдесет душа. Ако желите да одете на укусну вечеру или купите батерије или тампоне, возите се четрдесет и четири миље низ ток речице Пасје ухо до Сака и тамо су две продавнице и једна аутомеханичарска радионица. Али и Елк Тут има својих занимљивости – три кафане – „Силвертип”, „Прцољак” и „Мадијева рупа”.

Стара традиција пионирских гостионица – ранчева уз друм – и даље је жива. Северно од града налази се једно такво свратиште, у којем се служи вечера за три долара, мада је јеловник увек исти и госпођа Полидора користи папирне тањире, што вам неће пријати уколико волите да чујете звецкање виљушке. Папирни тањир или не, госпођа Полидора ће на сто изнети пладањ са одресцима вапитија, велику зелену чинију пире кромпира, крчаг соса од млека и тањираћ желеа од ароније. Некако јој успева да има вапитовине током целе године.

У Елк Туту свако се труди да буде особен и углавном успева у томе. Довољно је да си без пребијене паре, поносан, довитљив и да се опиреш погодностима цивилизованог друштва.

Стална муштерија госпође Полидоре је Вили Хјусон, који поправља мање кварове на камионетима и косилицама. Рођен је и одрастао у Елк Туту, али је годинама живео у удаљеним градовима у удаљеним државама, радећи као механичар за „Јунајтед ерлајнс”. Кад га упитају зашто је напустио тако уносан посао и вратио се у Елк Тут, он каже: „Нисам то више могао да издржим.” Нико не пита шта је то „то”, јер сви у Вајомингу знају за црвени пакао који се простире ван граница те савезне државе. Он живи са једним жућкастосмеђим псом по имену Игор.

Вили Хјусон није имао ни радионицу ни гаражу, већ хрпу лимарије и делова уз уски земљани пут који је пролазио испред његове приколице. Ако је требало поправити неки већи камионет, он би га паркирао на сред пута и залегао испод њега, поставивши склопиви знак на кривини. На знаку је писало: ОХАНИ МАЛО, што је био Вилијев начин да каже: „Успорите, аутомеханичар на путу.” Игор, који је видео Вилија како лежи на друму, следио је његов пример и већ су га два пута ударила кола.

Понекад, у налету елана, Вили настави да ради на возилу и пошто уклони првобитни квар, уграђује одбачена црева, разводи жице и повезује их са дугмићима и прекидачима. Деб Сипл, и сам особењак своје врсте, једном се одвезао у свом *шојојшном* камионету из 1983. године са свеже исплахнутим хладњаком и једанаест преклопних прекидача на инструмент табли који нису активирали ништа. Супруга Строа Берда добила је назад свој *експлорер* са огромним рефлектором монтираним на крову, поводом којег је њен муж рекао да би био одличан за ноћно посматрање сова или уочавање непријатељских авиона само да се сваки пут кад се упали не огласи и сирена. Муштерије су му плаћале по сопственом нахођењу. Иако поправке Вилија Хјусона не би потрајале дуже од пет дана или педесет миља, шта год прво минуло, владало је мишљење да је понекад и то сасвим довољно – издржаће таман толико да се стигне до Сака и правог аутомеханичара.

У једном тренутку Вили Хјусон је почео да дограђује гаражу уз приколицу и подигао је дрвени костур од стубова украдених из оградe Шумске службе – стуб овамо, стуб онамо. Закуцао је четири даске насумично изабране из гомиле извитоперене дрвне грађе, и онда је одустао. У Елк Туту је ствар поноса да се одустане од свега онога што у неком тренутку захтева одустајање. Ако Вили Хјусон престане да ради на косилици или моторним санкама или камионету у пресудном тренутку, то је пех власника. Ништа га не може натерати да се врати нечему од чега је одустао.

Није журио да се прихвати посла, па су поједина возила знала месецима да стоје испред његове приколице пре него што би им завирио под хаубу. Шанкерка Аманда Гриб, која је неколико пута ногирала Вилија из „Прцољка”, чекала је седамнаест недеља да јој поправи *шевролетов* камионет из 1956. и била је кивна због толиког чекања. Отерала га је код Вилија у јесен. Грануло је пролеће кад је у свом поштанском сандучету затекла задрљану разгледницу на којој је писало: „поправљено. дођи по њега.” До тамо ју је одбацио Свен Полидора, малко припит, али било му је успут, јер му се кућа налазила седам миља западно од Хјусонове виканице.

Камионет беше остављен с једним точком у јарку. Зовнула је Вилија, али нико се није одазвао. Слегнула је раменима и ушла у камионет. На седишту је била цедуљица: „остави лову у поштанском сандучету”. Прво је окренула кључ за паљење – нема смисла да оставља новац ако је и даље покварен – и две страховите експлозије затресосе возило. Из задњег дела камионета суну ватра. Мотор се угаси. Погледала је у ретровизор и видела десетак малих запаљених објеката разасутих по травњаку Вилија Хјусона, који поче да гори. Изашла је напоље. Када је схватила да није реч о терористичком нападу, пламени груменчићи јој се учинише некако познатим; један или два који се нису запалили били су очигледно грануле псеће хране. Скупила је тињајуће куглице у конзерву која је лежала у дворишту. Претпоставила је да је током зиме неки предузимљиви миш украо псећу храну из Игорове зделе и ускладиштио је у ауспуху камионета. Задимљену конзерву је, заједно с новчићем од пет центи, убацила у Вилијево поштанско сандуче, поново покренула камионет, и одвезла се назад до вароши, сипајући за собом варнице и псовке.

Прошлог лета Елк Тут је захватила нека врста лудила, жеља за топлим купкама на отвореном. Нико, наравно, није купио прави ђакузи. Сви су их израђивали од металног отпада, старих валова и скаламерије нађене на Доналдовом ауто отпаду „Рохајд каубој”. Они гадљивији би око ђакузија поставили дрвену променаду од дасака како би спречили да у воду упада прљавштина и бодље кактуса. У недостатку огрева, делови променале могли су да се убаце у ложиште. Сви ђакузији загревали су се пећима на дрва.

Вили Хјусон, који беше не само мимо вањског света већ и друштвених првака Елк Тута, с презиром је гледао на купање напољу. „Ако ’оћу да намочим дупе, одвешћу се до Термопа.”

Термополис и његови чувени термални извори био је удаљен 240 миља од Елк Тута и препун туриста. Спремност да оде до тамо, рекао је Деб Сипл, показује колико је Вилијев ум био оштећен боравком изван Вајоминга.

„Ал’ ствар је у томе”, рекао је Сипл, „што сам му видео израз лица док је гледо у *мој* ђакузи. Дао би лево мудро да има исти такав.”

Крајем лета Вили је отишао да обиђе своју бабу на старом породичном ранчу близу Лингла, на ком су Хјусонови узгајали говеда још од 1872. године. Орљајући по спремишту за опрему, натрапао је на један предмет који је напросто вриштао – „ђакузи”. Штавише, не „ђакузи” него – „необичан и јединствен ђакузи, различит (и бољи) од свих других”. Уз помоћ стрица Дага и двојице

Дагових дечака, Плајерса и Рамија, утоварио га је у свој камионет. Кренуо је назад у Елк Тут, певајући уз „Разроког Исуса”, заједно са Џимом Вајтом.

Стриц га је стигао након шест миља и, воzeћи напоредо с њим, викнуо кроз хуку ветра: „Зар ти не треба треножац?”

„Јашта, имам само једну дизалицу за моторе, а она ми треба да дижем моторе.”

По повратку у Елк Тут, гледао је да свој проналазак постави на неко заклоњено место, али с обзиром на то како је изгледало његово имање – уски појас земље између стрме литице и друма, затрпан приколицом, гомилама дрвне грађе, седам-осам расходованих камионета (за делове), гаражом од четири даске, кућицом за псе, десетак растуруених косилица, хрпом камења, а потом и хрпом шљунка, и једном младом тополом – није било ниједног заклоњеног места.

„Ко и’ жебе”, рекао је Вили Хјусон.

Истоварио је огромни лонац од палац дебелог ливеног гвожђа, скоро метар у пречнику, који је последњи пут употребио неки незнани кувар 1912. године, током давнашњег јесењег окупљања стоке. Поставио га је недалеко од тополе, на метар и по од друма. Тромо се љуљао на ланцу окаченом о гломазни треножац.

Погледавши унаоколо, Вили је пронашао два комада баштенског црева и спојио их лепљивом траком. Трака је издржала таман толико да се kotaо напуни допола, што ће, помислио је он, рачунајући на истиснуће, бити сасвим довољно. На површини су плутали мишји брабоњци, трина од сламе и опиљци рђе. За дно беше залепљена покорица деведесет година старог каубојског гулаша од изнутрица. Расцепио је неколико трешчица, потпалио ватру испод котла смотуљком тер папира, додао цепанице. Извио се дим. Док је чекао да се вода загреје, вежбао је гађање, пуцајући из малокалибарског пиштоља у осине гнездо на тополи.

Најзад се из котла поче подизати пара. Осетио се неки тежак и чудан мирис. Грабљама је склонио жар и осмуђене цепанице испод котла и скинуо се, пребацивши немарно одећу преко дасака које су штрчале из оближње гомиле дрвне грађе. Грумен каубојског гулаша, величине кравље балеге, откачио се са дна и плутао је на површини. Покупио га је скупљеним длановима и зафрљачио на друм. Вода за купку беше пријатно врела. Спустио је једно стопало, а затим и друго. Вода му се подигла до изнад колена. Вода је била врела, али ни приближно колико гвоздено дно котла, које му је опржило табане. Изашао је, цупкао по

хладној земљи, а онда је обуо чизме. Сад су му чизме биле пуне каменчића.

Опицао је ивицу лонца. Била је топла, али не и врућа. Одлучио се за другачију улазну путању и спуштао се све док његови осетљивији делови нису готово дотакли воду, а онда је застао, лебдећи у ваздуху, док су се господин Јулисиз Берд и његова супруга (брат и снаха Строта Берда) полако провезли поред њега. Госпођа Берд је кренула да му махне, погледала мало боље, и предомислила се.

Јулисиз Берд је ушао у „Прцољак” и рекао: „Дођавола, управо смо видели нешто. Вили Хјусон направио себи ђакузи од људождерског котла. Изгледа као мисионар ког само што нису скували.” Описао је ђакузи, како је близу друма, болни израз на Вилијевом лицу кад је нагло сео у воду, израз лица госпође Берд и њене узвике кад се сетила да му је умало махнула.

Аманда Гриб, која је послуживала за шанком, пажљиво је слушала. „Хеј”, рекла је својим продорним шанкерским гласом. „Врати се тамо и понеси *ово*.” Отворила је фрижидер и извадила паковање смрзнутог кукуруза, до пола пуну теглу мараскино трешања, и кренула да претура по креденцу у потрази за конзервом алеве паприке. „Убаци ово у његов вражји ђакузи. Ако већ ’оће да се скува, да барем буде укусно. Ма, дођавола, идем и ја с тобом, истреси ту алеву паприку тамо где ће нечему користити.”

Пошли су из истих стопа. Али Вилија Хјусона више није било тамо, ни његове одеће, чизама пуних каменчића, камионета, ничега. Котао се пушио. Вода је још увек била топла, и у њој је плутао осињак. Неколико збуњених оса летело је око тополе. Видели су се влажни отисци стопала у прабини. Није имало смисла тражити алеву паприку, кукуруз и трешње ако Вилија нема у том лонцу супе. Указаће се ваљда још нека прилика.

Кад су кренули назад, Јулисиз Берд угази у каубојски гулаш, који се, под утицајем вреле воде, претворио у црну медузу. Залепио му се за чизму као катран. Састругао га је штапом, а потом забио штап у њега, и подигао га. Њихао се, светлуцајући.

„Изгледа да је свеже, шта год то било”, рекао је. „Правог је облика, ал’ чисто сумњам да је изашло из крављег дупета. Више личи на кљунареву постељицу.”

Аманда Гриб му нагло истргну штап из руке и убаци громуљицу у ђакузи. „Ето, нек ово нађе у свом људождерском лонцу.”

Током суше која је потрајала недељама из људождерског ђакузија је испарила вода и остаци каубојског гулаша опет су мирно почивали на дну.

Вили Хјусон се поново појавио тек прошлог месеца, у *ланд роверу* из 1949. године и са девојком Тибетанком која није знала ни реч енглеског, две појединости које су му донеле мноштво статусних поена у такмичењу у ексцентричности у Елк Туту. Људоджерски котао није ни погледао; од њега беше одустао.*

Предео с енглеског
Ален Бешић

* Изворник: „Summer of the Hot Tubs”, у: Annie Proulx, *Bad Dirt: Wyoming Stories 2*, Scribner, New York, 2004, 177–185.